

Nota sobre'l *Phaenacoccus aceris* (Sign.), Ckll. (Hemíp. Coccít), paràssit del Plátanus orientális L.

Per diferents costats he tingut notícies de que les fulles de les platanes, ornament dels nostres passeigs i jardins, queien prematurament seques i pansides, essent així que les tramontanes de fi de tardor, encara no s'han fet sentir. Uns filaments blancs com polcejats de farina, una borra blanca de néu molt blana al tacte, en certs indrets, vora'ls nervis, i en el més dissimulat recó del revers de la fulla caragolada, feia sospitar, fins en els menys entesos, que aqueixa era la causa del mal. Efectivament, se tracta d'un paràssit de les platanes que enguany s'hi ha desenrotllat d'una manera extraordinaria. La coincidència de tenir en el méu jardí dos platanes també atacades, ha sigut motiu de que pogués estudiar comodament i determinar el paràssit que és un insecte coccít (*Coccidae*) de l'ordre dels Hemipters: el *Phaenacoccus aceris* (Signoret) Cockerell.

Collím ara de terra una de les fulles atacades, fàcils de reconèixer a primera vista per ésser ja mitg seques, torçades, crespades, en postura dolorosa com indicant sofriment per l'impotència de deslliurar-se del paràssit que'ls xucla la saba, veurem, ajudats d'una lupa, que entre'ls nervis de la fulla hi ha un petit animal oval, recobert d'una polsina blanca i farinosa, amb unes expansions cérees colocades a les vores del còs, curtes, blanques, clares solzament en la part posterior del animal verdós d'oliva fins groc obscur, relativament llarg, movable, estacionari a l'estremitat anterior, cobert d'un embolcall bastant llarg, estret, blanc de néu, fluix, filamentós. La femella és ample, oval, groc-rogenca o color d'oliva, especialment en el dors.

Els caràcters del gènere *Phaenacoccus* Cok. (*Pseudococcus* Signoret) són: Tarses amb dos cerdes en forma de pórra i femella amb 9 artells en els palps.

Els Coccíts són paràssits xucladors, vivint en societat. Les femelles no tenen ales, o bé són en forma de bayes, hemisfèriques, inflades o del tot planes, musculoses o en forma d'escut, són fixes i xuclen

amb llur bec en forma de diminuta trompa; ponen els ous dessota de elles mateixes e immòvils, permaneixen damunt i moren. Els mascles, bastant més petits, són molt més escassos i que'n moltes especies encara no s'han conegut, compleixen una metamòrfosi complerta, en la qual les larves apteres se ceneixen d'un filat i se transmuden en una pupa quieta. Les larves se arrosseguen per sota del cos mort de la mare, cap a fora, s'escampen, planten el fibló xuclador en la planta i resten fixes. Se les troba principalment en les parts llenyoses de les plantes, on elles endinzen el bec pregonament fins a trobar la sava, s'instalen per consegüent en la fusta més jove, però no falten tampoc en velles branques i troncs mentres tenen una escorça prima i llisa; qualques especies ataquen també fulles i fruits.

Els Còccits són perseguits per diferents enemics naturals, dintre de la mateixa classe dels insectes, especialment coleòpters del grupu dels Anthribits (*Anthribidae*), molts Coccinel·lits (*Coccinellidae*), i una llarga serie d'himenòpters de la familia dels Calcidits (*Chalcididae*). Son enemics del *Phaen. aceris* per haver-los jo observat particularment, entre'ls insectes, els coleòpters Coccinel·lits, *Adalia bipunctata* L., *Chilocorus renipustulatus* Scriba, *Exochomus 4-pustulatus* L., *flavipes* Thunb. En una de les fulles de platana atacades hi havia entre les larves dels Coccinel·lits indicats que's menjaven al *Phaen. aceris* i els seus filaments, altres larves i adults del Neurópter Sòcit, *Trichopsocus hirtellus* Mc. L. La seva presencia i el passar i el traspasar per entre'ls còccits me fa sospitar que's un altre dels convidats al saborós àpat farinós. Cada any he observat el *Phaen. aceris* en les meves platanes i si bé fa caurer una porció de fulles, el mal no es pas gran cosa. Qualques femelles que hivernen sota la vella escorça superior del tronc i de les branques, son les que propaguen la plaga al estiu següent. Pot combatre's al *Phaen. aceris* amb una bona emblanquinada de cals al tronc i branques al hivern.

El *Phaen. aceris*, es l'única especie indígena del genre i com paràssit de la platana (*Platanus orientalis* L.), es ja conegut d'Alemanya, Austria i Fransa, però no citat d'Espanya, en l'obra de L. Lindinguer (1) que m'ha servit de consulta per a la present nota.

---

(1) L. Lindinguer. Die Schildläuse (Coccidae) Edit : Eugen Ulmer. Stuttgart, 1912.

La sinonimia es un xic complicada:

<i>Phaenacoccus aesculi</i>	Ckll.	1896.	} <i>Phaenacoccus aceris</i> Ckll.
» (?) <i>farinosus</i>	Ckll.	1899.	
» <i>hederae</i>	Ckll.	1894.	
» <i>mespili</i>	Ckll.	1899.	
» <i>platani</i>	Ckll.	1896.	
» <i>quercus</i>	Ckll.	1896.	
» <i>socius</i>	Ckll.	1900.	
» <i>ulicis</i>	Ckll.	1896.	
» <i>ulmi</i>	Ckll.	1896.	
<i>Pseudococcus aceris</i>	Sign.	1875.	
» <i>aesculi</i>	Stehlik	1906.	
» <i>hederae</i>	Sign.	1875.	
» <i>mespili</i>	Sign.	1875.	
» <i>platani</i>	Sign.	1875.	
» <i>quercus</i>	Dougl.	1890.	
» <i>ulicis</i>	Dougl.	1888.	
» <i>ulmi</i>	Dougl.	1888.	

ASCENSI CODINA.

Barcelona-Gracia, Octubre de 1914.

CONTRIBUCIÓN A LA MALACOLOGÍA DE CATALUÑA

Nota sobre las Taredínidae de nuestras costas

Las *Taredinidae* del litoral de Cataluña son, sino completamente desconocidas, por lo menos mal conocidas y muy escasamente estudiadas. Su presencia parece haber pasado inadvertida para la mayoría de los malacólogos de nuestro país. El hecho nada tiene de extraordinario, habida razón de la dificultad de proporcionarse estas interesantes y lindas especies.